

er, Enhedslisten og Fremskridtspartiet, der jo også ved det tidligere store punkt på dagsordenen i dag havde fundet sammen – to partier, som i tiltagende grad har de samme standpunkter i udenrigspolitikken, hvad enten det er den europæiske, eller der altså som her er tale om at løse en anden type opgave. De er ikke enige i begrundelserne, men i tiltagende grad i standpunkterne.

Til hr. Jensby har jeg lyst til at gøre den betragtning gældende, at jeg synes, at hr. Jensby i sit indlæg – og det er desværre lidt almindeligt i den offentlige debat – undervurderer den betydning, som Europa har haft i hele forløbet. Det var Europa, der formulerede den fredsplan, som det nu drejer sig om at implementere. Det var fra europæisk side, man pressede stærkt på for at få kontaktgruppen i gang. Med kontaktgruppens nedsættelse skete det og gennembrud. For første gang lykkedes det at skabe enighed mellem stormagterne, og det var en første og en afgørende forudsætning for fremskridt på de øvrige områder.

Dernæst vil jeg da pege på, at europæiske tropper var til stede i hele den fortvivlede periode, hvor vi ikke så fremskridt, og udførte helt nødvendige humanitære opgaver under yderst vanskelige og farlige vilkår. Og jeg vil pege på, at det er Europa, der har båret hovedparten af byrden ved at løfte de humanitære opgaver.

Derfor er det ikke berettiget at se bort fra den europæiske rolle, som jo derudover har bestået i at være med til at tilvejebringe et permanent forhandlingsberedskab for at udnytte de forhandlingsmuligheder, der var. Dette siger jeg ikke på nogen måde for at undervurdere eller nedgøre eller underbetone Amerikas rolle, som har været afgørende, men for at der skal være mere balance i det samlede billede.

Lad mig så, som andre også har været inde på det, fremhæve nogle af de videre perspektiver for dette samarbejde, som nu indledes, perspektiver for fremtidige fredsbevarende indsatser, perspektiver for samarbejdet i Europa, perspektiver for partnerskab for fred.

I indsatsen i implementeringsstyrken deltager NATO-lande, neutrale lande, tidligere Warszawa-pagtlande, tidligere sovjetrepublikker og muslimske lande i en meget stor militær operation, den største af sin art nogen sinde og sammensat på en måde, som vi ikke har set før. Når man ser på sammensætningen af denne styrke og opgavens karakter, må man sige, at virkeligheden overgår fantasien. Den virkelige indsats,

der her sker, er jo mere vidtgående end alle mulige deklarationer og kommunikeer fra internationale konferencer.

Til hr. Søren Søndergaard vil jeg sige, at minerydning selvfølgelig er en helt nødvendig forudsætning for, at implementeringsstyrken kan udføre sine opgaver, og der vil fra mange sider blive bidraget til gennemførelse af minerydning. Uden det vil en række opgaver ikke kunne gennemføres.

Så vil jeg gerne pege på over for hr. Søndergaard, at noget ganske særligt ved denne aftale jo er, at parternes indforståelse foreligger. Hr. Søndergaard har det synspunkt, at dette er ikke en retfærdig fred, men hr. Søndergaard bør i hvert fald notere sig, at de tre stridende parter alle har undertegnet aftalen med større eller mindre begejstring – jeg tror ingen af dem med begejstring – men de har undertegnet den, og det synes jeg manglede helt i hr. Søndergaards fremstilling af sagen.

Så vil jeg også gerne sige, for at det ikke skal være usagt, at jeg synes, hr. Søndergaards fremstilling af de hollandske soldaters indsats er helt urimelig. Der har været stor diskussion om det i Holland, men det står som en kendsgerning, at de hollandske soldaters antal jo var ringe i forhold til de fremtrængende serbiske styrker, og at de var ude af stand til med deres lette udrustning at gennemføre en militær kamp imod de fremtrængende serbere. Det er fuldstændig urimeligt, hvis man forsøger at fremstille sagen på den måde, som hr. Søndergaard gør.

Det, der nu sker, indsætningen af en 60.000 mand stor implementeringsstyrke, er et første skridt. Det er nødvendigt, for at fredsftalten kan sættes i værk, men det er ikke tilstrækkeligt. Om der kommer succes eller ikke ud af dette her, afhænger først og fremmest af, at den samtidige indsats på andre områder bliver gennemført med konsekvens og dygtighed.

Der er brug for en meget stor civil indsats. Der er brug for en stor humanitær indsats. Der er brug for, at OSCE sættes ind bl.a. for at kunne gennemføre valg og begynde at skabe demokratiske institutioner. Der er brug for en stor indsats over for flygtninge.

Disse civile elementer af den samlede freds-aftale er til syvende og sidst det, der bliver afgørende for, om fredsprojektet lykkes, eller om krigshandlingerne begynder igen, når den militære styrke er trukket ud. Derfor hviler der et stort ansvar på os, ikke bare for at indsætte en militær styrke, men for at følge op på det civile,